

EFFECTEN SEPTEMBER CIRCULAIRE GEMEENTEFONDS 2022 VOOR GOUDA

1. Inleiding

Het Rijk informeert de gemeenten meerdere keren per jaar door middel van zogenoemde circulaire over de uitkering uit het gemeentefonds. De belangrijkste en vaak ook meest uitgebreide zijn de meicirculaire en de septembercirculaire. De meicirculaire bevat de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid; de septembercirculaire bevat de vertaling van de Miljoenennota.

De septembercirculaire leidt voor Gouda tot (opnieuw) een stijging van de geraamde inkomsten. Voor een belangrijk deel komt dit door hogere bedragen voor loon- en prijscompensatie in de periode 2023 en verder. Daarnaast profiteert Gouda van de eenmalige rijksbijdrage van € 1 miljard in 2026. Verder bevat de septembercirculaire relatief weinig nieuwe taakmutaties.

Vanwege fouten en onzekerheden in de rekenmodellen van het Rijk ten aanzien van de WOZ-waarden voor woningen moet een slag om de arm worden gehouden ten aanzien van de uitkomsten. Voorgesteld wordt een deel van de extra ontvangen middelen te reserveren op een nieuwe stelpost samen met aanvullende middelen ter compensatie van verwachte inflatie waardoor het netto-resultaat in 2022 € 2,6 miljoen positief bedraagt, in 2023 t/m 2025 nul, in 2026 € 4,3 miljoen positief.

2. Effect septembercirculaire 2022 op hoofdlijnen

Het belangrijkste doel van de doorrekening van deze septembercirculaire is het bepalen van het effect van de circulaire op het financieel perspectief en de aanscherping van het perspectief dat in de 2^e Bestuursrapportage 2022 en in de Programmabegroting 2023-2026 is geschetst.

Effect op het huidige jaar 2022

Onderstaande tabel is overgenomen uit de 2^e bestuursrapportage 2022 en aangevuld met de effecten van de voorliggende septembercirculaire. De uitkering uit het gemeentefonds is voor 2022 met € 5.405.000 verhoogd. Hiervan is € 2.731.000 bestemd voor de uitvoering van specifiek benoemde taken, de zogenoemde taakmutaties, zie hoofdstuk 3.

Bedragen x € 1.000	2022
Begroting 2022 (basis)	4.046
Wijzigingen op grond van raadsbesluiten:	
1 ^e raadswijziging 2022 (raadsbesluit 09-12-2021)	-4.801
1 ^e bestuursrapportage 2022 (raadsbesluit 04-07-2022)	635
Meicirculaire 2022 (raadsbesluit 04-07-2022)	-4.513
Overige raadsbesluiten (raadsbesluit 01-06-2022)	25
<i>Subtotaal</i>	<i>-8.655</i>
Begroting 2022 (na wijzigingen)	-4.608
2^e bestuursrapportage 2022:	
Wijzigingen met een effect op het begrotingsperspectief	-4.023
Budgettaire neutrale wijzigingen	0
Subtotaal	-4.023
Geactualiseerd financieel perspectief 2022 in 2^e bestuursrapportage 2022	-8.631

Bedragen x € 1.000	2022
Septembercirculaire 2022:	
Ontwikkeling algemene uitkering, waarvan:	-5.405
Taakmutaties	2.731
Subtotaal / netto-resultaat septembercirculaire 2022	-2.674
Geactualiseerd financieel perspectief 2022	-11.305

(+ = nadeel / last | - = voordeel / baat)

Effecten op het meerjarenperspectief 2023-2026

Onderstaande tabel is overgenomen uit de programmabegroting 2023-2026 en aangevuld met de effecten van de voorliggende septembercirculaire. De taakmutaties worden inhoudelijk toegelicht in hoofdstuk 3.

bedragen x €1.000	2023	2024	2025	2026
A. Startbegroting	-23.165	-26.659	-31.731	-16.827
B. Autonome en administratieve ontwikkeling	-981	-1.693	-1.958	-2.287
C. Bestuursakkoord	17.022	18.703	19.976	16.661
D. Nieuwe ontwikkelingen / beleid	4.512	3.871	2.276	1.639
E. Geactualiseerd perspectief	-2.613	-5.778	-11.437	-814
Septembercirculaire 2022:				
Ontwikkeling algemene uitkering waarvan:	-2.751	-3.258	-3.414	-8.040
Taakmutaties	195	204	53	52
Stelpost WOZ-waarden / inflatie 2023 en verder	2.556	3.054	3.361	3.682
Subtotaal / netto-resultaat septembercirculaire 2022	0	0	0	-4.306
Geactualiseerd financieel perspectief 2023-2026	-2.613	-5.778	-11.437	-5.120

(+ = nadeel / last | - = voordeel / baat)

De stelpost WOZ-waarden / inflatie 2023 en verder is nieuw. Het college stelt voor deze post in de Goudse begroting op te nemen vanwege enerzijds fouten in de rekenmodellen van het Rijk bij de septembercirculaire ten aanzien van de WOZ-waarden en anderzijds om te reserveren voor de gevolgen van de sterke inflatie heden ten dage. De fouten in de septembercirculaire zullen door het Rijk worden gecorrigeerd in de decembercirculaire. Op basis van de meest actuele cijfers en inzichten, is de inschatting dat de uitkering uit het gemeentefonds voor 2023 en verder met € 1 miljoen per jaar structureel naar beneden wordt bijgesteld.

De inflatie is een landelijk probleem. Het gemeentefonds groeit voor dit onderdeel in lijn met de landelijke ontwikkelingen. De Goudse budgetten zullen (verder) onder druk komen te staan vanwege deze inflatie en naar alle waarschijnlijkheid niet toereikend zijn om alle stijgingen op te vangen. De gebruikelijke werkwijze om de loon- en prijsgevoelige budgetten alleen te corrigeren voor de verwachte inflatie op basis van de ramingen in de meicirculaire lijkt niet langer houdbaar. Naar een oplossing/aanpak wordt gezocht en is derhalve niet voorhanden in de voorliggende uitwerking van de septembercirculaire. Om het betreffende deel in de uitkering van gemeentefonds hiervoor beschikbaar te houden, luidt het voorstel om dit te ramen op deze nieuwe stelpost.

Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet voor gemeenten eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar. Voor Gouda betekent dit een bedrag van € 4,3 miljoen, dat ten gunste van het perspectief wordt gebracht.

3. Toelichting taakmutaties

Taakmutaties in het kader van de doorrekening van het gemeentefonds betreffen wijzigingen in de uitkering vanwege nieuwe, gewijzigde of vervallen gemeentelijke taken of vanwege aanpassingen in de bestaande uitkering.

Gouda heeft zelf de keuze om deze taakmutaties ten goede te laten komen van de taak waaraan het Rijk deze gelden heeft gekoppeld of deze aan andere doelen te besteden: de gelden uit het gemeentefonds zijn vrij besteedbaar. In onderstaande tabel staan enkel de taakmutaties uit de septembercirculaire waarvan het college voorstelt deze toe te wijzen aan de taak waaraan ook het Rijk deze gekoppeld heeft.

#	Bedragen * € 1.000 (+ = meer geld om uit te geven door Gouda; - = minder geld om uit te geven)	2022	2023	2024	2025	2026
1	Asiel (inburgering)	85	187	151		
2	Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) (DU)		31	31	31	31
3	Leerlingenvervoer Oekraïne	35				
4	Energietoelage (€ 500 extra energietoeslag)	2.365				
5	Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	19	16	16	16	16
6	Vrouwenopvang (DU)	9	6	6	6	6
7	Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	166				
8	Beschermde Wonen (IU)		-45			
9	Participatie (IU)	52				
	Totaal gereserveerd voor taakmutaties	2.731	195	204	53	52

#	Bedragen * € 1.000 (+ = meer geld om uit te geven door Gouda; - = minder geld om uit te geven)	2022	2023	2024	2025	2026
10	Dichterbij dan je denkt (DU) In 2022 vrijvallen; in 2023 opnieuw beschikbaar stellen	-478	478			

Toelichting op de tabel

1. Asiel (inburgering)

Vanwege een hogere instroom van inburgeraars dan eerder verwacht krijgt de gemeente Gouda in 2022 t/m 2024 respectievelijk € 85.000, € 187.000 en € 151.000 extra voor inburgering. In lijn met eerdere besluitvorming wordt voorgesteld om deze middelen toe te voegen aan bestaande budgetten.

2. Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) (DU)

De Wkb treedt naar verwachting vanaf 1 januari 2023 gefaseerd in werking. Onder deze wet zullen kwaliteitsborgers zorgdragen voor het voldoen aan de bouwtechnische regels. Deze taken vervallen hiermee bij de gemeente Gouda, die overigens wel het bevoegd gezag blijft houden. Tegelijkertijd wijzigen sommige wettelijke taken en krijgen gemeenten er extra wettelijke taken bij, zoals registratie en beoordeling van de Wkb-meldingen.

Het college stelt voor om de € 76.000 die Gouda extra ontvangt in 2022 vrij te laten vallen in het perspectief. Voor 2023 en verder krijgt Gouda jaarlijks € 31.000. Voorstel is om deze middelen beschikbaar te houden voor nadere invulling/besteding door het college.

Na het verschijnen van de septembercirculaire is bekend geworden dat de (aan de Wkb gekoppelde) Omgevingswet niet per 1-1-2023 wordt ingevoerd maar (met de kennis van nu) op 1-7-2023. De

Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH) is belast met de uitvoering van de Wkb-taken. De middelen die nu beschikbaar worden gehouden, kunnen op basis van een collegebesluit worden ingezet ter dekking van de ODMH-kosten Wkb-taken.

3. *Leerlingenvervoer Oekraïne*

De decentralisatie-uitkering leerlingenvervoer Oekraïense leerlingen is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die zij hebben gemaakt voor (het vervoer van) Oekraïense leerlingen, die in Nederland naar school gaan. Voorstel is om de middelen toe te voegen aan bestaande budgetten.

4. *Energietoeslag*

Gouda ontvangt aanvullend € 2,4 miljoen van het Rijk om € 500 extra energietoeslag uit te keren aan huishoudens met een laag inkomen. In de meicirculaire had het Rijk voor Gouda een te hoog bedrag opgenomen voor de eerste tranche van de energietoeslag. De korting hierop is al doorberekend in de vermelde € 2.365.000. Het voorstel is om deze middelen toe te voegen aan de bestaande budgetten.

5. *Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)*

De mutatie op de decentralisatie-uitkering voor maatschappelijke opvang wordt toegevoegd aan het bestaande budget conform bestendige gedragslijn. In lijn met eerdere besluitvorming wordt voorgesteld om deze middelen toe te voegen aan bestaande budgetten.

6. *Vrouwenopvang (DU)*

De mutatie op de decentralisatie-uitkering voor vrouwenopvang wordt toegevoegd aan het bestaande budget conform bestendige gedragslijn. In lijn met eerdere besluitvorming wordt voorgesteld om deze middelen toe te voegen aan bestaande budgetten.

7. *Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)*

Voor het begeleiden van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden ontvangt Gouda voor 2022 € 166.000 extra, vanwege een groter aantal inburgeringsplichtige asielmigranten dan voorzien. In lijn met eerdere besluitvorming wordt voorgesteld om deze middelen toe te voegen aan bestaande budgetten.

8. *Beschermd Wonen (IU)*

De mutatie op de integratie-uitkering voor beschermd wonen leidt tot een verlaging van het bestaande budget in 2023 met € 45.000 conform bestendige gedragslijn.

9. *Participatie (IU)*

De mutatie op de integratie-uitkering voor participatie leidt tot een verhoging van het bestaande budget in 2022 met € 52.000 conform bestendige gedragslijn.

10. *Dichterbij dan je denkt (DU)*

Gouda ontvangt voor het jaar 2022 € 478.000 ten behoeve van het actieplan 'Dichterbij dan je denkt' van het ministerie van SZW. Dit actieplan beoogt om op korte termijn de krappe arbeidsmarkt te benutten om extra mensen die nu langs de kant staan naar (parttime) werk of een leerwerkplek te begeleiden. Het geld is bedoeld voor de arbeidsmarktregio; Gouda ontvangt dit geld omdat het de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Midden-Holland is. Voorstel is om deze middelen te reserveren voor besteding vanuit de arbeidsmarktregio in 2023. Het bedrag valt in 2022 vrij in het begrotingssaldo (lees: de algemene reserve) en wordt in 2023 onttrokken aan de algemene reserve